ਜਮਾਤ : ਛੇਵੀਂ ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ			
ਮਹੀਨਾ	**ਅਧਿਆਇ**	**ਉਦੇਸ਼**	**ਕਿਰਿਆਵਾਂ**
ਅਕਤੂਬਰ	ਪਾਠ-3 ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ	ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਅਹਿੰਸਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-4 ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਕਵਿਤਾ	ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਨਿਖੜਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣਾ।
	ਪਾਠ-6 ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ	ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੇ ਬਾਲਪਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸੂਝ ਤੇ ਦਲੀਲ ਭਰਪੂਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਹਾਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।	ਨੇੜੇ ਦੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ/ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਲੇਖ:- ਦੁਸ਼ਹਿਰਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨੇਕੀ ਦੀ ਬਦੀ ਤੇ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਨਾ।	ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਖੇਤਰੀ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ।
	ਪੱਤਰ:- ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ	ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- ਚਾਚਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੇ ਤੋਹਫੇ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਪੱਤਰ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਬਹੁ-ਆਰਥਕ ਸ਼ਬਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨੇ।
	ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਪੱਖੋਂ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਰਨਾ।	ਪਾਣੀ, ਅਕਾਸ਼ ਆਦਿ ਹੋਰ ਸੰਭਵ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-14 ਆਲੋਕ ਸੁਖੀ, ਗੁਆਂਢੀ ਦੁਖੀ! ਨਾ ਬਈ ਨਾ!	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗੁਣ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਦਾ ਖਿਆਲ, ਹਮਦਰਦੀ, ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਭਰਪੂਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ।
	ਪਾਠ-15 ਤਿੰਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ	ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।	ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਰੁਪਾਂਤਰ ਕਰਵਾਉਣਾ।

	ਪਾਠ-17 ਝੀਲ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਸਨੇਹ, ਦੇਖਭਾਲ, ਸਾਂਝ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਕਿਸੇ ਸੰਭਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਝੀਲ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਵੇ।
	ਲੇਖ:- ਦੀਵਾਲੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਦੀਵਾਲੀ ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਲੇਖ:- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਸੁਣੀ ਸਾਖੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- ਦੋਸਤ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੇ ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ	ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਭਾਵੀ ਸ਼ਬਦ ਅਰਥਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ਼ ਸੂਚੀ ਬਣਾਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨਾ।
	ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਢੁੱਕਵੀਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।	ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਸ਼ਾ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਨੁਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ।
ਦਸੰਬਰ	ਪਾਠ-18 ਸੜਕੀ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ।	ਸੜਕੀ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ਼ ਯਾਤਾਯਾਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਮਝਾਏ ਜਾਣ।
	ਪਾਠ-19 ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ਼, ਉਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਭਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਨੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।
	ਪਾਠ-20 ਧਰਤੀ ਦਾ ਗੀਤ	ਕਵਿਤਾ ਵਿਚਲੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਨਾਲ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਪੂਰੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਨਾਲ਼ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ।
	ਲੇਖ:- ਅਤਿ ਸਰਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਨੁਭਵ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਜਾਂ ਲਿਖਵਾਉਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- ਦੋਸਤ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ	ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:- ਹੰਕਾਰੀ ਬਾਰਾਂਸਿੰਗਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ਼ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:- ਲਾਲਚ ਬੁਰੀ ਬਲਾ ਹੈ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਹਾਣੀ ਸਬੰਧੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਣ:-	ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ	ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੇ

	ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁੱਕਵੇਂ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:- 21 ਤੋਂ 30 ਤੱਕ (ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ)	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਲੁਕਵੇਂ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਪੜ੍ਹਾਏ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਪਾਠ-21 ਪਿੰਡ ਇਉਂ ਬੋਲਦੈ	ਪੇਂਡੂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-23 ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰਨ: ਅਜਿੰਦਰ ਕੌਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ਼-ਨਾਲ਼ 'ਜੀਵਨੀ' ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਖਿਡਾਰੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪਾਠ-24 ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਦੀ ਭਾਲ਼	ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ, ਰੈਡ ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਲੇਖ:- (1) ਲੋਹੜੀ (2) 26 ਜਨਵਰੀ- ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਅਤੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਏ ਗਏ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- ਭਰਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ।	ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	(1) ਲਿੰਗ (2) ਵਚਨ (3) ਮੁਹਾਵਰੇ 31 ਤੋਂ 40 ਤੱਕ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।	ਲਿੰਗ, ਵਚਨ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
ਫਰਵਰੀ	ਪਾਠ-26 ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ	ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸਣਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਲੇਖ:- ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ	ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹੋਰ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ:- ਮੈਚ ਦੇਖਣ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਲੈਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ।	ਵਿਹਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:- ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਚੂਹੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਇਕਾਗਰ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣਨ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- (1) ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ (ਸ਼ੁੱਧ-ਅਸ਼ੁੱਧ)	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।

ਜਮਾਤ : ਸੱਤਵੀਂ	ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ	ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ	
ਮਹੀਨਾ	ਅਧਿਆਇ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਕਤੂਬਰ	ਪਾਠ-7 ਆਓ ਖੇਡੀਏ ਪੀਲ੍ਹ-ਪਲਾਂਘੜਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ, ਵਿਸਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਪੁਰਾਤਨ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦੇਣਾ।
	ਪਾਠ-9 ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਹਾਰ	ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਘਰ ਤੋਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-11 ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ/ਵਸਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਘੜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ (ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ਼) ਲੋਕ ਗੀਤ/ ਤੁਕਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ/ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਲੇਖ:- (1) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ (2) ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਪਤਾਹ	ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਦੇਸ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਟੂਰ ਦਾ ਹਾਲ, ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖੋ।	ਆਪਣੇ ਟੂਰ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਾ।	ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:- ਖਰਗੋਸ਼ ਤੇ ਕੱਛੂ ਕੁੰਮਾ	ਕਹਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਇਸ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ, ਕਾਲ ਵੰਡ। ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਕ ਤੋਂ ਟ ਤੱਕ (ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ)	ਵਿਆਕਰਨ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸਥੂਲ ਵਸਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-13 ਵਿਹਲਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੁਣੇ ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-14 ਸ਼ਾਬਾਸ਼! ਸੁਮਨ	ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕਤਾ ਲਿਆਉਣੀ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਯਾਤਰਾ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਕੇ/ਲਿਖਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।
	ਲੇਖ:- (1) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੁੱਝ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਲਈ ਪੱਤਰ।	ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਪੱਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:-	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ	ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ਼

	ਲੂੰਬੜੀ ਤੇ ਖੱਟੇ ਅੰਗੂਰ	ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਟਨਾ/ਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ/ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਮੁਹਾਵਰੇ ਠ ਤੋਂ ਫ ਤੱਕ (ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ)	ਵਿਹਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੰਖੇਪ ਲਿਖਣ, ਬੋਲਣ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਜਮਾਤੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਪਾਠ-18 ਗਿਠਮੁਠੀਆਂ ਵਾਲ਼ਾ ਖ਼ੂਹ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰਲੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਘਰ/ਪਿੰਡ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਪਾਠ-19 ਸਾਵਧਾਨ! ਹੋਸ਼ਿਆਰ!	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਬੋਰਡਾਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਪੁਛਣਾ।
	ਪਾਠ-21 ਜੀਅ ਕਰੇ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਵਿਤਾ/ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- (1) ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਹਿਦਾਇਤ ਕਰੋ। (2) ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਬਾਰੇ ਮੁਆਫੀ ਪੱਤਰ।	ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:- (1) ਲਾਲਚ ਬੁਰੀ ਬਲਾ ਹੈ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨ/ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਆਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਅਖਾਣ ਸਾਰੇ ਹੀ (ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ)	ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ/ਬੋਲਣ ਵਜੋਂ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ।	ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਖਾਣਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ।
ਜਨਵਰੀ	ਪਾਠ-22 ਸ਼ੇਰਨੀਆਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-23	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ	ਕਿਸੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਰੇ

	ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ	ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-24 ਅਦਭੁਤ ਸੰਸਾਰ	ਰਚਨਾਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਲੇਖ:- (1) ਮੈਂ ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਕਰਾਂਗਾ (2) ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।	ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਪੱਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਬ ਤੋਂ ਵ ਤੱਕ (ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ)	ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
ਫਰਵਰੀ	ਪਾਠ-25 ਸੱਤ ਡਾਕਟਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ 'ਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ।	ਨਿੰਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸਿਹਤ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-27 ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦਾ ਸਾਬਰਮਤੀ-ਆਸ਼ਰਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਰਮਤੀ ਆਸ਼ਰਮ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	ਸਾਬਰਮਤੀ ਆਸ਼ਰਮ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਸ਼ਰਮ/ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ਼ ਸੰਵਾਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
	ਲੇਖ:- (1) ਅਸੀਂ ਪਿਕਨਿਕ 'ਤੇ ਗਏ (2) ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੋਲੀ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- (1) ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਲਾਨਾ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖੋ। (2) ਇਕ ਦਿਨ ਟੂਰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ/ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:- (1) ਚਲਾਕ ਲੂੰਬੜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਅਸਲ ਸੁਣਨ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	(2) ਸੰਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੇਖਣੀ/ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਕੇਰਾ ਕਰਨਾ।	ਉਚਿਤ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ਼ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਜਮਾਤ : ਅੱਠਵੀਂ ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ			
ਮਹੀਨਾ	**ਅਧਿਆਇ**	**ਉਦੇਸ਼**	**ਕਿਰਿਆਵਾਂ**
ਅਕਤੂਬਰ	ਪਾਠ-3 ਛਿੰਝ ਛਰਾਹਾਂ ਦੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਸੂਝ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਣ ਯੋਗਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇਖੇ ਖੇਤਰੀ ਮੇਲੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
	ਪਾਠ-7 ਰੂਪਨਗਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ/ਸੁਣ ਕੇ ਪਿੰਡ/ਸ਼ਹਿਰ ਸਥਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਖੇ-ਸਥਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਪਿੰਡ/ਸ਼ਹਿਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-8 ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਹਜ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਰੀਦ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਣੇ।
	ਲੇਖ:- (1) ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਉੱਤੇ (2) ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:- (1) ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਗਏ ਖੇਡ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਹਾਲ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ/ਮਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:- (1) ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਬਲ ਹੈ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਅਸਲ ਸੁਣਨ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:- 41-50 ਤੱਕ (ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ)	ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸਥਿਤੀਆਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-9 ਪੰਜਾਬ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ ਗੁਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਅਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ 'ਚ ਕਵਿਤਾ ਬੋਲਣੀ।
	ਪਾਠ-12 ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੁਪਨ-ਸਾਜ਼ ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਔਜ਼ਾਰਾ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ-17 ਲੋਹੜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਰਚਨਾਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਲੋਹੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।

	ਲੇਖ:– (1) ਦਿਵਾਲੀ (2) ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਸ਼ੁਗਲ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨਾਏ ਗਏ ਤਿਉਹਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:– (1) ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ/ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੇ ਵਧਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜੋ। (2) ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਮਹੁੱਲੇ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਪਿੰਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:– ਬਾਂਦਰ ਤੇ ਮਗਰਮੱਛ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਣੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।
	ਵਿਆਕਰਨ:– ਸਮਾਨਅਰਥੀ ਸ਼ਬਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।	ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਥੂਲ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਅਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉਣਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:– 51 ਤੋਂ 60 ਤੱਕ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਪਾਠ–21 ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਅਨੋਖਾ ਸੰਗਮ: ਸਾਇੰਸ ਸਿਟੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਵੇਖੀ ਗਈ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪਾਠ–22 ਸ਼ਿਵ ਸਿੰਘ: ਬੁੱਤ-ਘਾੜਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜਣਾਤਮਿਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।
	ਪਾਠ– 23 ਪਿੰਡ ਦੀ ਘੁਲਾੜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਅ-ਬੱਧ ਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਮਨਭਾਉਂਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਤੁਕਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਲੇਖ:– (1) ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਲਾਭ (2) ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਲਿਖਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ:– (1) ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਬਾਰੇ ਮੁਆਫੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਪੱਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:– ਦੋ ਆਲਸੀ ਮਿੱਤਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੁਣੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:–	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ

	61 ਤੋਂ 75 ਤੱਕ (ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ)	ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਬਣਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਵਾਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।	ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਥੂਲ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਅਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉਣਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਪਾਠ- 24 ਭੂਆ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਨਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਆਓ ਭਗਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।
	ਪਾਠ - 25 ਰੱਬ ਦੀ ਪੌੜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ-ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਖੀ ਇਮਾਰਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਲੇਖ:- (1) ਮੈਂ ਸਰਦੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਬਿਤਾਈਆਂ (2) ਮਾਘੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ (3) ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਮੌਲਿਕ ਲੇਖਣੀ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੁੱਝ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ:- ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ/ ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਪੱਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਕਹਾਣੀ:- ਸਿਆਣਾ ਕਾਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਸਬੰਧਕ, ਕਾਲ ਵੰਡ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਫਰਵਰੀ	ਪਾਠ - 26 ਗੱਗੂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਕਿਸੇ ਪਾਲਤੂ ਪਸ਼ੂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ/ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪਾਠ - 27 ਵੱਡੇ ਭੈਣ ਜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ-ਵਿਧਾ 'ਇਕਾਂਗੀ' ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ।
	ਲੇਖ:- (1) ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਦੇਖੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੁੱਤ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ:- (1) ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ/ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਚੰਗੀ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੋ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਪੱਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।

	(2) ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਗਏ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ/ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।		
	ਕਹਾਣੀ:- ਹੰਕਾਰੀ ਬਾਰਾਂ ਸਿੰਗਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਵਾਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ। ਵਾਕ ਬੋਧ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ। ਯੋਜਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ।	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਜਮਾਤ: ਨੌਵੀਂ ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਾਬੀ (ਏ) ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ			
ਮਹੀਨਾ	**ਅਧਿਆਇ**	**ਉਦੇਸ਼**	**ਕਿਰਿਆਵਾਂ**
ਅਕਤੂਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ (2) ਵਿਧਾਤਾ ਸਿੰਘ ਤੀਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਹਜ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਝਲਕ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਢੋਲ ਢਮੱਕਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ’ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- ਮੁਰਕੀਆਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਵਿਧਾ ਕਹਾਣੀ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ/ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਨਾਵਲ ਅੰਕ - 3 (ਸ਼ਾਮ)	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਾਵਲ ਵਿਧਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪੂਰਨ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਕ ਵਿੱਚਲੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਂਝੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
ਨਵੰਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ (2) ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਾਵਿ-ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਹਾਵਾਂ-ਭਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਲਣ/ਗਾਉਣ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕੋਈ ਕਾਵਿ ਤੁਕ ਦੇ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਵਹਿਮੀ ਤਾਇਆ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਅੰਗ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਹੱਥਲੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਨਾਟਕੀ ਰੁਪਾਂਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਣ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- (1) ਮੌਨਧਾਰੀ (ਇਕਾਂਗੀ)	ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਸੰਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਰੁਪਾਂਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਕਰਣ/ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਨਾਵਲ ਅੰਕ - 3 (ਸ਼ਾਮ)	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਾਟਕ ਵਿਧਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪੂਰਨ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਥਾਈਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਾਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣੀ।
ਦਸੰਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ (2) ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫੀਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਨਾਲ਼ ਜੋੜਨਾ।	ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- ਮੁੜ ਵੇਖਿਆ ਪਿੰਡ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੇਂਡੂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- (1) ਸਾਂਝੀ ਕੰਧ (ਕਹਾਣੀ)	ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿੱਕੀ ਵਾਰਤਾ	ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਰੂਪ ’ਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।

	(2) ਗੁਬਾਰੇ (ਇਕਾਂਗੀ)	ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
	ਨਾਵਲ ਅੰਕ - 3 (ਸ਼ਾਮ)	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਹੱਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ
ਜਨਵਰੀ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ (2) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ-ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸੂਝ ਬੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਕਿਸੇ ਪੰਸਦੀਦਾ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਆਪੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ	ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਵੇਖੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- (1) ਬੱਸ ਕੰਡਕਟਰ (ਕਹਾਣੀ) (2) ਸਿਰਜਣਾ (ਇਕਾਂਗੀ)	(1) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। (2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਾਲਾਪੀ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	(1) ਕਿਸੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ/ ਲਿਖਤ ਰੂਪ 'ਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ। (2) ਨਾਟਕੀ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਵਲ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚਲੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
ਫਰਵਰੀ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ	ਕਾਵਿ-ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਪਕੇਰਾ ਕਰਨਾ।	ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਬੇਬੇ ਜੀ	ਵੇਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਬਚਪਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯਾਦ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- (1) ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁੱਖ-ਸਾਂਦ ਹੈ। (ਕਹਾਣੀ)	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਣਾ।
	ਨਾਵਲ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਨਾਵਲ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੀ।

ਜਮਾਤ: ਨੌਵੀਂ ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਾਬੀ-ਬੀ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ			
ਮਹੀਨਾ	ਅਧਿਆਇ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਕਤੂਬਰ	ਲੇਖ:- (1) ਦੁਸ਼ਹਿਰਾ (2) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ (3) ਮਿੱਠਤ ਨੀਵੀਂ ਨਾਨਕਾ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਤੱਤ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ/ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ :- (1) ਸਕੂਲ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ (2) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪੱਤਰ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ:- ਮਿਲਵਰਤਨ, ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਜੀ, ਮੇਰਾ ਸਕੂਲ	ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਵਾਉਣਾ।
	ਅਖਾਉਤਾਂ:- ਅਖਾਉਤਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਦਸ (10) ਅਖਾਉਂਤਾ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤਾਂ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੌਕਾ-ਮੇਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਅਖੌਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਕਾਰਕ:- ਕਾਰਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ। ਕਾਰਕ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।	ਸ਼ਬਦ ਭੇਦ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।	ਕੁੱਝ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਕ ਲੱਭਣੇ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਲੇਖ:- (1) ਦੀਵਾਲੀ (2) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ (3) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ:- (1) ਬੀ. ਐੱਸ. ਐੱਨ. ਐੱਲ ਦੇ ਐਸ.ਡੀ.ਓ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦਾ	ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।

	ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। (2) ਤੁਹਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਏ.ਟੀ. ਐਮ ਅਕਸਰ ਖਰਾਬ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।		
	ਪੈਰ੍ਹਾ- ਰਚਨਾ:- ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਧਨ ਵੱਜੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਵਾਉਣਾ।
	ਅਖਾਉਤਾਂ:- ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਅਖਾਉਤਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤਾਂ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੌਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਖੌਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਵਾਕ ਬੋਧ:- ਵਾਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਾਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ, ਵਾਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਵਾਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਲੇਖ:- (1) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ (2) ਅੱਖੀਂ ਦੇਖੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਹਾਲ (3) ਅਜੋਕੇ ਪਿੰਡ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:- (1) ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲਣ ਲਈ ਪੱਤਰ। (2) ਵਿਦਿਅਕ ਟੂਰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ।	ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੈਰ੍ਹਾ- ਰਚਨਾ:- (1) ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਸਮਾਂ (2) ਸੰਜਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਅਖਾਉਤਾਂ:- ਲਗਭਗ 15 ਅਖਾਉਤਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਉਚਿਤ ਅਖੌਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਕਾਰਕ:- ਕਾਰਕ ਦੀਆਂ	ਸ਼ਬਦ ਭੇਦ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।	ਕੁੱਝ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਕ ਲੱਭਣੇ ਅਤੇ

	ਪਿਛਲੀਆਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ।		ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਵਾਕ ਬੋਧ:- ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ, ਪਦ ਵੰਡ	ਵਾਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਲੇਖ:- (1) ਲੋਹੜੀ (2) ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਮੇਲਾ (3) ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:- (1) ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦਿਓ। (2) ਸਾਈਕਲ/ ਸਕੂਟਰ/ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਥਾਣਾ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ:- ਸਾਂਝ ਕਰੀਜੇ ਗੁਣਹ ਕੇਰੀ, ਵਿਦਿਆ ਵੀਚਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਵਾਉਣਾ।
	ਅਖਾਉਤਾਂ:- ਲਗਭਗ 15 ਅਖਾਉਤਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਉਚਿਤ ਅਖੌਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ:- ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ, ਉਤਪੰਨ ਸ਼ਬਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।	ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਫਰਵਰੀ	ਲੇਖ:- ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਹੱਤਵ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ:- ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਵਾਉਣਾ।
	ਅਖਾਉਤਾਂ:- ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਅਖਾਉਤਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਉਚਿਤ ਅਖੌਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਮਾਰਚ	ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ		

ਜਮਾਤ : ਦਸਵੀਂ ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਾਬੀ (ਏ) ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ			
ਮਹੀਨਾ	**ਅਧਿਆਇ**	**ਉਦੇਸ਼**	**ਕਿਰਿਆਵਾਂ**
ਅਕਤੂਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ (2) ਪੀਲੂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਹਜ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਝਲਕ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ (ਕਹਾਣੀ)	ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿੱਕੀ ਵਾਰਤਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਰੂਪ 'ਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ-ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਨਾਵਲ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੀ।
ਨਵੰਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ (2) ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਅ-ਸੁਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣੀ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਤੁਕ-ਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।	ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ।
	ਇਕਾਂਗੀ:- (1) ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਧਾ ਇਕਾਂਗੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਸੰਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਰੁਪਾਂਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ- ਦੋ- ਦੁਪਹਿਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਾਵਲ ਵਿਧਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪੂਰਨ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਥਾਈਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਕਾਦਰਯਾਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਹਜ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨ ਝਲਕ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- (1) ਬਾਗੀ ਦੀ ਧੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	(2) ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੰਵਾਦ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਵਲ:-	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ	ਨਾਵਲ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ

	ਕਾਂਡ- ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਮ	ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੀ।
ਜਨਵਰੀ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਬੀਰ ਰਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਪ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- (1) ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲਦ (ਕਹਾਣੀ)	ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਵਿਧਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲਦ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਇਕਾਂਗੀ:- (1) ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ	ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਧਾ ਇਕਾਂਗੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਸੰਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਰੁਪਾਂਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਣ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ- ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ, ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਨਾਵਲ ਦੇ ਹੱਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
ਫਰਵਰੀ	(1) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਬੀਰ ਰਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ।
	(2) ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ/ਸੂਝ-ਬੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ - ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਨਾਵਲ ਦੇ ਹੱਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।

ਜਮਾਤ : ਦਸਵੀਂ	ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ (ਬੀ)	ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ	
ਮਹੀਨਾ	**ਅਧਿਆਇ**	**ਉਦੇਸ਼**	**ਕਿਰਿਆਵਾਂ**
ਅਕਤੂਬਰ	ਲੇਖ:- (1) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ (2) ਦੁਸ਼ਹਿਰਾ (3) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ (4) ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:- (1) ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਫੀਸ/ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਮੁਆਫੀ ਲਈ। (2) ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਬਾਰੇ। (3) ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਪੱਤਰ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ:- ਦੋ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਚ, ਛ, ਜ, ਝ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿਪੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵਰਨ ਜਾਂ ਅੱਖਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ। ਨੋਟ:- ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿਪੀ, ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ, ਅਰਥ ਬੋਧ ਅਤੇ ਕਾਲ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਿਆਂ, ਵਸਤੂ ਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ।	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਲੇਖ:- (1) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ (2) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ (3) ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ (4) ਦੀਵਾਲੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:- (1) ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣ ਸੰਬੰਧੀ ਅਰਜੀ। (2) ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲਣ ਲਈ ਪੱਤਰ। (3) ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪੱਤਰ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।

	ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਟ, ਠ, ਡ, ਢ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਣ:- ਲਗਾਂ ਤੇ ਲਗਾਖਰ (ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ) ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਲੇਖ:- (1) ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ (2) ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ (3) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:- (1) ਵਿਦਿਅਕ ਟੂਰ ਲਿਜਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਅਰਜੀ। (2) ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚੋਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ (3) ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਕਾਲਜ ਖੋਲਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ:- ਦੋ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਤ, ਥ, ਦ, ਧ, ਨ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ:- ਦੋ ਨਿੱਕੇ ਪਹਿਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਮੇਤ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਲੇਖ:- (1) ਲੋਹੜੀ (2) ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ (3) ਨਸ਼ਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ (4) ਊਰਜਾ ਦੀ ਬੱਚਤ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:- (1) ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪੱਤਰ। (2) ਆਚਰਣ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।

	ਲਈ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ। (3) ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਅਰਜੀ।		
	ਮੁਹਾਵਰੇਃ- ਨ, ਪ, ਫ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਬ, ਭ, ਮ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨਃ- ਸੰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ।	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਫਰਵਰੀ	ਲੇਖਃ- (1) ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ (2) ਮਹਿੰਗਾਈ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰਃ- ਕਿਸੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨੀਕਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਖਰੀਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਸੰਬੰਧੀ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾਃ- ਦੋ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇਃ- ਰ, ਲ ਅਤੇ 'ਵ' ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨਃ- ਵਿਸਮਿਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਮੇਤ, ਕਾਲ-ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕ ਦਾ ਕਾਲ ਬਦਲਣਾ, ਬਹੁ-ਆਰਥਕ ਸ਼ਬਦ।	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।